

Roth Otto

(1884 – 22.04.1956, C.E.Timișoara)

Avocat. Politician. Conducătorul civil al Republicii Bănățene (31.10.1918 – 21.02.2019)

S-a născut într-o familie de evrei. Soția lui, Rozalia (1895 – 24.11.1966, C.E.Timișoara), o fotografă cunoscută în oraș, deținea firma Pollyfoto sau Pitoni.

Geopolitical situation (November 1, 1918):

Doi factori au condus la proclamarea și instaurarea Republicii Bănățene: dezmembrarea Imperiului Austro-Ungar la sfârșitul Primului Război Mondial și creșterea mișcării social-democrate. Membru în conducerea Partidului Social Democrat din Ungaria, avocatul dr. Otto Roth era conducătorul organizației social-democrate bănățene ai cărei membri erau, în majoritate, maghiari și germani. În contextul apropierei trupelor Antantei, el a acționat în vederea declarării Banatului drept provincie autonomă în cadrul Ungariei. La 31 octombrie 1918, în piața primăriei din Timișoara, Otto Roth a proclamat înființarea Republicii Bănățene. Roth și lt. col. Albert Bartha au preluat conducerea civilă și militară a Timișoarei și, apoi, a întregului Banat. Republica Bănățeană era condusă de un organ democratic "Sfatul poporului", din care urmau să facă parte reprezentanți ai tuturor naționalităților și ai tuturor păturilor sociale bănățene.

În aceeași zi, Roth și Bartha l-au convocat pe dr. Aurel Cosma, președintele organizației Timiș a Partidului Național Român, reprezentant al populației române care era pe atunci în minoritate în Banat. Cei doi i-au solicitat cooperarea în interesul asigurării aprovizionării cu alimente și cu cele necesare pentru menținerea ordinii publice. Cosma a răspuns că românii aveau alte aspirații naționale și doreau să se alăture României, dar vor colabora în toate.

Starea de confuzie existentă atunci în Banat era amplificată de existența în regiune a mai multor etnii. Conducătorii românilor, sârbilor și ungarilor își îndemneau concetățenii să se orienteze către unirea Banatului cu statele respective vecine. Conducerea Republicii Bănățene se străduia să mențină o unitate dincolo de apartenența etnică a locuitorilor.

Între timp fusese încheiat la Belgrad, la 13 noiembrie 1918, armistițiul între Antanta și Ungaria, conform căruia armata maghiară urma să evacueze teritoriul de la sud de Mureș, care va fi ocupat de trupele aliate. Trupele sârbești, acționând în numele Antantei, au ocupat în scurt timp întreaga regiune și au instalat o administrație sârbească. La 15 noiembrie, sârbii ocupau Timișoara, primarul Josef Geml predându-le în mod oficial orașul. Otto Roth și celelalte autorități de la Timișoara au organizat o primire prietenească armatei sârbe, privită ca o aliată. Ei se gândeau la obținerea în timp a independenței pentru Republica Bănățeană sub egida Antantei. S-a încheiat o înțelegere cu armata sârbă ca Sfatul poporului să continue să existe și din 20 noiembrie să exercite puterea civilă în regiune. În acest fel, Republica Bănățeană a continuat să existe sub ocupația sârbească.

Inițial, comandanții armatei franceze nu au intervenit în Banatul ocupat de sârbi, aceștia fiindu-le aliați. La 2 decembrie a ajuns la Timișoara o divizie colonială, condusă de generalul Gambetta. Și ea a fost bine primită de conducerea Republicii. Francezii exercitau un control asupra comportamentului trupelor sârbești din Banat. Tot în decembrie a sosit pentru informare generalul Berthelot. Între timp au avut loc adunarea sârbilor de la Novi Sad (25 noiembrie 1918) și adunarea românilor de la Alba Iulia (1 decembrie 1918), care au proclamat alipirea Banatului la Serbia, respectiv la România.

În ianuarie se deschidea Conferința de pace de la Paris. La 19 februarie a sosit de acolo o comisie de informare condusă de americanul Goodwin. La Timișoara, el a discutat cu generalul Farret, cu generalul sârb Grujić și cu episcopul Letić, iar în sala mare a Palatului Lloyd i-a primit în audiență pe toți fruntașii naționalităților din Banat. În urma acestei vizite, armata sârbească a preluat administrația civilă a Banatului de la conducerea Republicii Bănățene. La 21 februarie 1919 a fost instaurată administrația civilă sârbească în comitatul Timiș, comite suprem fiind numit Martin Filipon. Conducătorii «Republicii Autonome Bănățene» au fost arestați, dar dr. Otto Roth a scăpat de arestare, cerând protecția francezilor. Nici măcar patru luni nu a durat existența «Republicii Bănățene». Prin decizia Conferinței de pace de la Paris din 13 iunie 1919, Banatul a fost împărțit între România și Serbia.

Spre cinstea regimului românesc de atunci, unii importanți opozanți ai unirii Banatului cu România, precum Otto Roth sau Gaspar Muth, au putut activa fără să fie stingheriți în întreaga perioadă interbelică la Timișoara și nu au suferit din cauza convingerilor lor din anii 1918-1919.

Surse

Mircea Rusneac, Republica Bănățeană

<https://istoriabanutului.wordpress.com/2012/11/15/mircea-rusnac-republica-banateana-31-octombrie-1918-21-februarie-1919-clarificarea-unui-concept/>

Republica Bănățeană

https://ro.wikipedia.org/wiki/Republica_b%C4%83n%C4%83%C8%9B%C4%83